

Lieta C-469/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 29. septembris

Iesniedzējtiesa:

Amtsgericht Nürnberg (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 14. septembris

Prasītāja:

RightNow GmbH

Atbildētāja:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg [Nirnbergas pirmās instances tiesa]

[..]

Lietā

RightNow GmbH, [..] Diseldorfa

– prasītāja –

pārstāve:

[..]

pret

Wizz Air, [..] Budapešta, [..]

– atbildētāja –

pārstāve:

[..] **[oriģ. 2. lpp.]**

[..]

Amtsgericht Nürnberg [..] 2020. gada 14. septembrī pieņem šādu

lēmumu:

I. [..]

II. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdots šāds jautājums:

Vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gaisa komercpārvadātāja vispārējos darījumu noteikumos iekļauts noteikums, kurš nav atsevišķi apspriests un atbilstoši kuram ar patērētāju, kurš ir jāpārvadā, elektroniski noslēgtam līgumam ir jāpiemēro tās dalībvalsts tiesību akti, kurā ir gaisa pārvadātāja juridiskā adrese, un šie tiesību akti nav identiski ar tiesību aktiem pārvadājamā patērētāja pastāvīgajā mītnesvietā, ir negodīgs, ja tas maldina patērētāju, neinformējot viņu, ka citu tiesību aktu izvēle saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I), 5. panta 2. punkta otro daļu ir iespējama tikai ierobežoti un drīkst izvēlēties nevis jebkādas, bet tikai Romas I regulas 5. panta 2. punkta otrajā daļā minētos tiesību aktus? **[oriģ. 3. lpp.]**

Pamatojums

1 I. Prasītāja, pamatojoties uz tai cedētajām tiesībām, prasa atbildētājai gaisa pārvadātājai atmaksāt nodokļus un nodevas, kas nav jāmaksā atceltu gaisa pārvadājumu līgumu dēļ.

2 Pasažieri:

[..]

[oriģ. 4. lpp.]

[..] rezervēja pie atbildētājas attiecīgi sev (un daļēji personām, ar kurām tās ceļoja) lidojumus, kuri bija jāveic uz Nirnbergu vai/un no Nirnbergas. Visu pasažieru pastāvīgā dzīvesvieta atradās Vācijā. Visi pasažieri nedevās lidojumos un cedēja prasītājai savus prasījumus pret atbildētāju par nodokļu un nodevu, kas nav jāmaksā, atmaksāšanu. Tā attiecīgi piekrita cesijai un lūdza bez panākumiem prasītājai ārpusstiesas kārtībā darīt zināmus nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kas nav jāmaksā, un atmaksāt tos.

3 Rezervējot lidmašīnas biļetes, visos gadījumos tika piemēroti atbildētājas vispārējie darījumu noteikumi. Tajos tostarp ir noteikts:

4 21.1. punkts:

JA NOLĪGUMĀ VAI CITOS SPĒKĀ ESOŠAJOS TIESĪBU AKTOS NAV PAREDZĒTS CITĀDI:

a) ŠIEM VISPĀRĒJIEM PĀRVADĀŠANAS NOTEIKUMIEM UN VISIEM PĀRVADĀJUMIEM, KURUS MĒS JUMS (SAISTĪBĀ AR JŪSU PERSONU VAI ATTIECĪGI BAGĀŽU) NODROŠINĀM, IR JĀPIEMĒRO UNGĀRIJAS LIKUMI; UN

b) VISIEM STRĪDIEM STARP JUMS UN MUMS SAISTĪBĀ AR ŠĀDU PĀRVADĀJUMU PIEMĒRO UNGĀRIJAS TIESU NEEKSKLUZĪVO JURISDIKCIJU. "NEEKSKLUZĪVĀ JURISDIKCIJA" NOZĪMĒ, KA JŪS SAVUS PRASĪJUMUS VARAT IZVIRZĪT, IZMANTOJOT ARĪ TĀDU TIESU JURISDIKCIJU, KURAS ATRODAS ĀRPUS UNGĀRIJAS. [orig. 5. lpp.]

5 7.2.1. punkts (izvilkumu veidā):

[..] Visi lidostas ekspluatantam piemērotie nodokļi un nodevas, arī ja tie ir atkarīgi no pasažieru skaita, nevar tikt atmaksāti.

6 6.5. punkts:

6.5.1. Jūs savu rezervāciju varat atcelt līdz četrpadsmitajai (14.) dienai pirms Jūsu reisa plānotās izlidošanas. Jums šādā gadījumā ir tiesības uz visa lidojuma cenas, izņemot atcelšanas nodevu, atmaksu.

6.5.2. Ja Jūs savu rezervāciju atceļat četrpadsmit (14) dienu laikā pirms Jūsu reisa plānotās izlidošanas, Jums tiek atmaksāta visa lidojuma cena, izņemot nodevas par papildu pakalpojumiem un vietas rezervāciju.

6.5. punktā paredzētajā gadījumā atbildētāja piemēro atcelšanas nodevu 60 EUR apmērā par vienu lidojumu un vienu pasažieri. 6.5.2. punktā paredzētajā gadījumā atbildētāja piemēro nodevu par vietas rezervāciju 80 EUR apmērā par vienu lidojumu un vienu pasažieri. Ar šīm nodevām var iepazīties atbildētājas mājaslapā.

7 Saskaņā ar vispārējo darījumu noteikumu 18.3.1. punktu visi pasažieru prasījumi noilgst pēc diviem gadiem pēc ierašanās galamērķī vai pēc datuma, kad lidmašīnai bija jāierodas pēc plāna, vai pēc datuma, kad pārvadājums tika pārtraukts. Tāpēc atbildētāja izvirza iebildumu par noilgumu. Taču termiņš ir beidzies tikai attiecībā uz vienu pasažieri.

8 Atbildētājas ieskatā noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli un arī pārējie noteikumi saskaņā ar Ungārijas tiesībām ir spēkā.

- 9 Prasītāja pret to iebilda. **[oriģ. 6. lpp.]**
- 10 [..]
- 11 II. 1. [..]
- 12 2. Prasības iznākums ir atkarīgs no Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 3. panta 1. punkta interpretācijas. [..]
- 13 3. Prasījumu pastāvēšana būtībā ir atkarīga no tā, vai Ungārijas tiesībās paredzētais noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli ir spēkā.
- 14 Noteikuma spēkā esamība atbilstoši Romas I regulas 3. panta 1. punktam, lasot to kopā ar 10. panta 1. punktu, gan ir jāvērtē atbilstoši piemērojamajiem tiesību aktiem un tāpēc šajā gadījumā – Ungārijas tiesībām. Taču viens no vērtēšanas kritērijiem ir arī Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos transponēšanai nepieciešamās tiesību normas, kas ir jāinterpretē atbilstoši direktīvai [..] **[oriģ. 7. lpp.]** [..]. Ja atbilstoši minētajam noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli nebūtu spēkā, visos gadījumos atbilstoši Romas I regulas 5. panta 2. punkta pirmajai daļai būtu jāpiemēro Vācijas tiesības, jo visu pasažieru pastāvīgā dzīvesvieta atrodas Vācijā un visu lidojumu gadījumā Nirnbergā atrodas vai nu izbaukšanas vieta, vai arī galamērķis. Saskaņā ar Vācijas tiesībām pārējās atbildētājas vispārējo darījumu noteikumu klauzulas nebūtu spēkā.
- 15 4. Eiropas Savienības Tiesa jau ir nospriedusi, ka gaisa pārvadātājiem, publicējot savas lidojumu cenas, atsevišķi ir jānorāda nodokļu un nodevu summas, kas klientiem ir jāmaksā, un tās nedrīkst (arī daļēji) iekļaut lidojuma cenā (2017. gada 6. jūlija spriedums, lieta C-290/16). Šajā pašā spriedumā ir precizēts, ka vispārējos darījumu noteikumos iekļautos noteikumus, kuros paredzēts iekasēt vienotu apstrādes maksu par šādu nodokļu un nodevu atmaksāšanu, var atzīt par spēkā neesošiem, pamatojoties uz valsts tiesību aktu, ar kuru ir transponēta Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos. Tāpēc saskaņā ar Vācijas tiesībām atbildētājas vispārējo darījumu noteikumu 4.2.1. punktā iekļautais noteikums nebūtu spēkā saskaņā ar *BGB* [*Bürgerliches Gesetzbuch*, Civilkodekss] 307. panta 1. punkta pirmo teikumu nesamērīgas diskriminācijas dēļ [..].
- 16 Saskaņā ar Vācijas tiesībām arī nodokļu un nodevu atmaksas izslēgšana, tāpat kā noilguma termiņa saīsināšana saskaņā ar *BGB* 307. pantu nebūtu spēkā. Atbilstoši *BGB* 307. panta 1. punktam noteikumi nav spēkā, ja pretēji labticības prasībām šo noteikumu izmantotāja līgumpartnerim tie ir nesamērīgi nelabvēlīgi. Tas tā būtu šajā gadījumā. Nekādā veidā nav saskatāma atbildētājas pamatota interese pašai iekasēt maksājumus saistībā ar nodokļiem un nodevām lidojuma neizmantošanas gadījumā, kas pienākas nevis tai, bet gan valstij, lidostas ekspluatantam vai citiem lietas dalībniekiem [..] **[oriģ. 8. lpp.]** [..], un uz to nav norādījusi arī atbildētāja.

Nav saskatāma arī pamatota interese būtiski saīsināt saskaņā ar Vācijas tiesībām parasti piemērojamo noilguma termiņu [..].

- 17 5. Tātad izšķiroša nozīme ir tam, vai noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli atbildētājas vispārējos darījumu noteikumos (21. punkts) ir vai nav spēkā.
- 18 Par Romas I regulas 6. panta 2. punktu Tiesa ir nospriedusi, ka noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli uzņēmuma vispārējos darījumu noteikumos var būt maldinošs Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 3. panta 1. punkta izpratnē, ja patērētājs netiek informēts par labvēlīgākā regulējuma principu, kas paredzēts Romas I regulas 6. panta 2. punkta otrajā teikumā (2016. gada 28. jūlija spriedums, [..] C-191/15). Saskaņā ar Romas I regulas 6. panta 4. punkta b) apakšpunktu pārvadājuma līgumiem Romas I regulas 6. panta 2. punkta otrais teikums nav piemērojams. Tādēļ lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķis ir noskaidrot, vai minētā judikatūra *mutatis mutandis* attiecas arī uz Romas I regulas 5. panta 2. punktu.
- 19 *Landgericht Frankfurt a.M.* [Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa] [..] to ir pieņēmusi. Noteikums par piemērojamo tiesību aktu izvēli esot maldinošs, jo pasažieris kā patērētājs netiek informēts par piemērojamo tiesību aktu izvēles iespējas ierobežošanu. Minētais esot jāvērtē, kā tas ir norādīts Romas I regulas 6. panta 2. punktā. Šo viedokli pārstāvēja arī *Amtsgericht Brühl* [Brūlas pirmās instances tiesa] [..].
- 20 [..] **[oriģ. 9. lpp.]** [..] *Oberlandesgericht Frankfurt* [Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē] [..] ir nolēmusi, ka Tiesas t.s. *amazon* spriedumā (2016. gada 28. jūlija spriedums, [..] C-191/15) izstrādātie principi atšķirīgās struktūras un piemērošanas jomas dēļ *mutatis mutandis* neattiecas uz gaisa pārvadājumu līgumiem.
- 21 6. Ciktāl zināms, šāds prejudiciālais jautājums līdz šim nav ticis skaidrots.

[..]